

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frtEgyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

A gabonaárak.

Az aratás országszerte folyik, s mindenfelől jó középtermést jelentenek. Az ország törzsét képező őstermelők egész évi munkájáért tehát elég jól fizet az anyaföld s ha jó árak is volnának a jó terméshez, a gazdaosztály néhány milliót törleszthetne sulyos terheiből.

Csak hogy a gabonaárak sohasem akkor emelkednek, a mikor a gazdának termését áruba kell bocsátani. A tavalyi buzáért ma is tizedfél forintot adnak, mint készáruért, de az új buzát a határidőüzlettel már októberre is nyolcz és fél forinttal árulják a börze urai, s ezzel a fogással elérik, hogy az árak nap-nap után esnek, a forgalom, mint ők mondják, lanyhul, holott a kereskedelemnek éppen az volna az igaz érdeke, hogy biztossítsa magának a gabonát, keresse fel ő a gazdát, az eladót, a mint a gabonakereskedelem kivitelével minden kereskedelem maga keresi fel a portékáját és nem várja, míg valaki éppen azt fogja kínálni, a mire neki szüksége van. Valamikor a gabonával is úgy volt, már aratás idejében jártak a kereskedők a nagyobb gazdaságokba, csak a mióta a merkantil-liberalizmus hatalmába kerítette az egész gazdasági életet, az egész forgalmat s magát az állam gazdasági politikáját is az irányítja, csak azóta lőn általánossá, hogy míg a gabona árát a börzemanőverekkel le nem szorítják, addig a kereskedő nem vesz, csak mutatgatja az ujságot, hogy a buza „lanyha” és esett naponkiut 10—20 krajczárt.

Ez a taktika már évek óta járja az ország törzslakosságának rut megkárosítására. S az állam, mely a nagytőkék és vele egy huron pendülő kereskedelem prohibitív vámtételekkel, adóleengedéssel, adóvisszatérítésekkel, szállítási kedvezményekkel, refrakcióakkal, készítési, őrlési engedmé-

nyekkel stb. támogatja, szó nélkül nézi ezt a rut machinációt, melynek a legbiztosabb adóalap, a földbirtok esik áldozatul. Így aztán minden aratásnál a termés hasznát a kereskedelem, a kapitális vágja zsebre, a kereskedői osztály gazdagodik fel és elpusztul a gazda. A szegény agráriusok halálra prédikálhatják magukat, az állam kormányosai süketek maradnak.

A télen tetszett a börzének egy kis komédiát csinálni. Hogy felhajtották akkor a buzát és bezebelték a differenciáikat. A gazdák már előre örültek, hogy végre valahára emelkedik a buza ára, de ma már szomorúan látják be, hogy a ki a börzében reménykedik, megcsalatozik. A börze a gazdára mindig csak méregfa marad, pedig mily édes hangokon zengték a börzék dicséretét a tizenkét forintos buzaárak idején, szinte azt várták, hogy a gazdák az utolsó börzeágensnek is oltárt emeljenek sziveikben. Hanem most hallgatnak a börze zsoldjában álló liberális ujságok. Pedig hát most volna alkalma kimutatni a börzének, hogy nem az ár emelése, azaz: az ország gazdasági felvirágoztatása.

Bizony kevés reménységgel nézhet a gazda a buzaárak alakulása elé. Igaz ugyan, hogy a készáruért megadiák a 9 frt 35 krt, de az irányzat nap-nap után „lanyhulni” fog, s a mint a határidőüzlettel már jelezni látszanak, valószínűleg a nyolcz forintos árnál fog delelni a börze; s csak akkor hajtja fel az árakat, ha már a termés nagy része a kezében lesz. Ezért jól teszi a ki teheti, ha tartja buzáját s nem hizlalja szándékosan a börze urait; mert hát akármit is beszélnek világkonjunkturákról, a magyar buza jóságával mindig kiállja a versenyt az egész világgal, és ha volna a kereskedelem embereiben csak egy kis nemzeti érzés, buzánk e minőségét a világ-

piacon értékesítenék is a jobb árak érdekében. Hanem a gabonaspekulánsoknak inkább érdekük, mert nagyobb hasznot huznak belőle, ha a minőségben az amerikai, oroszországi fölött álló magyar buza árát a versenytársak feldicsérésével lenyomhatják, hogy persze ők jó magasan eladassák, a mikor már látják, hogy a külföld sokat hirdetett jó termése mellett sem képes felvenni a versenyt a magyar buzával.

A gabna árak alakulása, a kereskedők érdekeinek a földmivelés rovására való dédelgetése fokmérői a merkantil-liberalizmus hazaszeretetének. És a gazdák választotta magyar parlamentben a liberalizmus hamis czégre alatt mégis a kereskedelmi, azaz a börze érdekeket ápolgatják. A gazdaosztály elpusztul, a rajta élősködő börziánerek milliókat szereznek, M. Á.

A peronoszpóra elleni védekezés.

A peronoszpóra néven ismeretes veszedelmes szőlőbetegség nálunk tudvalevőleg többnyire júliusban szokott fellépni, elérkezett tehát ideje, hogy felhívjuk az szőlőgazdák figyelmét s megismertessük velük a védekezésnek ama módját, melylyel legbiztosabban czélit érhetnek.

A peronoszpóra fellépését arról ismerjük meg, hogy a szőlőlevelek felső lapján sárgás és sárgásbarna foltok keletkeznek, a levelek a ső lapján pedig a felső lapon levő foltoknak megfelelő irányban bizonyos képződmény van, mely fehér porcukorhoz hasonlít. Ezen első tünet után előbb vagy utóbb a levelek elszáradnak és vagy egészen lehullanak, vagy részben a vesszőn maradnak. Legelőbb az alsó levelek szoktak lehullani, legkésőbb a felsők.

A szőlőgomba által megtámadt szőlő termése el van veszve egy évre, de a veszteség kihathat a következő évre is az által, hogy a megtámadt szőlő nemzői a betegség következtében meg nem érhetnek és ily állapotban a téli hideget ki nem állják, a miből az következik, hogy a jövő évben is csak silány termés lesz, még akkor is, ha netán a következő évben újra nem

T Á R C Z A

Marióra.

1.) Csendőrök jönnek!

Tegnap délután a cseléd, ki a reggel beállott hozzánk, valakitől meghallotta, hogy csendőrök jönnek a falu felé. Ijedten, krétafehér arcuzal, állott meg egy helyben és felkiáltott:

— Istenem, ne bagy! el!

Epen az ajtóban voltam, a cseléd odajött hozzám és kérdezte:

— Igaz-e, c u c ó n é, hogy zsandárok jönnek?

— Igaz, de te csak nem félsz tőlük? Csak nines okod féloi?

— Nem tudja, c u c ó n é, miért jönnek?

— De igen. Egy tolvajt fogtak itt, azt fogják elvinni.

Marióra fellélegzett.

— Ne gondoljon semmi rosszat rólam, c u c ó n é; inkább elmondom, miért féltam. Azt hittem, hogy a férjem akar hazavitetni, a férjem, ki . . .

A konyhából kihallatszott egy hang:

— Marióra!

Az a hívásra gyorsan besietett.

Este aztán, mikor vacsora utáni szivaromat szivtam a hársfa alatt, az udvaron kijött és elmesélte nekem történetét. A házbeliek már aludtak, esend volt mindenfelé, egy titesök csirpelt csak a kertben, olyan

idő volt, mint a minőben szerettem gyermekkoromban a dajkám meséit hallgatai. Most is úgy megörültem az elbeszélésnek.

Pedig egyáltalában nem hasonlított meséhez.

2.) A történet.

Marióra apja koresmáros ott túl a Maroson, nem is él az öreg rossz módban. Hanem egyszer, úgy hét éve annak, nagyon megszorult az öreg Toma pénz dolgában. Egy-két évben át rosszul ütött be a termés, egy-két adósa elbalt s az öregre nehéz napok jártak. Adósságokat csinált s azok fedezésére újabb kölcsönöket kellett felvennie. Helyzete egyre rosszabbodott.

Különösen az egyik hitelezője volt türelmetlen. Épen az, kit legkevésbé tudott kielégíteni. Mert nagy pénz ám másfél száz forint, mikor az embernek alig van miből élnie napról-napra és adóssága annyi, hogy se szeri, se száma. Pedig épen másfél száz forinttal volt adósa az öreg a gazdag Codrianunak. Hiába kapkodott a szegény ember fűbűz-fához, semmi sem sikerült, pénzhez csak nem tudott jutni, hogy mindinkább türelmetlenkedő hitelezőjétől megszabaduljon.

Egyszer aztán ez maga tett neki ajánlatot.

— Eltépem a kötelezvényt, szolt Tomához, kifizetem adósságaidat és adok még kétszáz forintot, hogy rendbe hozhasd házádat, ha feleségül adod nekem Mariórát.

Marióra pedig akkor épen tizenhárom éves volt. Az apja hiába bivatkozott erre, hiába kért, rimázkodott, Codrianu hajthatatlan maradt és végrehajtással meg árveréssel fenyegetőzött. Végre, nagynehezen adott egy heti

időt az öregnek, hogy szerezze meg a pénzt, vagy gondolja meg a dolgot.

Ez a hét pedig örületes gyorsasággal mult el a szegény Toma feje fölött. Codrianu ugyan nem mutatkozott az alatt, de az öreg nem lelte helyét csupa izgatottságtól. Összejárta a talukat, minden ismerősbűz fordult segélyért, minden lehető meg tett, hogy Codrianut pénzzel elégithesse ki.

Szomorúan, törődötten tilt az öreg a hét végén, szombat este, ágya szélén és nézegette a piszkos, kopott ötvenes bankót, az utolsó, egyetlen kölcsön-pénzt a mit még kapott, a mit egy jó ember adott neki arra gondolva, hogy ha nem is kapja vissza, beszámítják neki az égben, mintha egy vizbefulónak módot nyújtott volna arra, hogy még egy ideig tarthassa magát a víz felszínén. Nézte, nézte az öreg a bankót, míg a szeme megnedvesedett belé. Aztán összehajtott és beletette az ócska, szakadt bugyellárisba és úgy rakta a fejpárnája alá.

— Epen, hogy lakodalomra telik belőle, mormogta végtelen keserűséggel.

Odament Marióra ágyához és megcsókolta az alvó lánykát.

*

Három héttel ezután volt az esküvő. A kis menyasszony nem is fogta fel, hogy tulajdonképen mi is van készülőben, nem értette meg, mit tesznek vele, hagyta, hogy öltöztessék, engedte, hogy csinosítsák; szinte eszmélet nélkül, mint valami hypnotikus álomban, úgy tették fel a kocsira, hogy zeneszóval átvigyék a szomszéd faluba, a templomba.

jelentkeznek is a rozsdá. Még nagyobb a veszély, ha a rozsdá fűrtökre és a vesszőkre is elterjed, mert ekkor megihatatlan borra sem lehet számítani és maguk a tőkék is áldozatul eshetnek.

Némely szőlőfaj némikép, legalább egy ideig ellenáll ezen betegségeknek, de oly faj nincsen, mely határozottan ellentálló lenne, még az amerikai fajokat is megtámadja, nem úgy, mint a filoxera, melynek ezek határozottan ellentállnak.

Már most az a fontos kérdés, hogy mikép védekezünk a szőlőbetegség ellen.

A baj elnyomására először a ként próbálták, a mi az odiumot (penészt) elpusztítja, de agombára a kénnek magában kevés hatása van, mivel a rozsdabetegséget okozó gomba láthatatlan fonálszálaival mélyen behatol a szőlőlevél sejt szövetébe, ezt a gombákat tehát csak erősebb szerrel lehet megölni, ilyen a rézgálicz mész- és kőszénporral keverve, ha tudniillik jókor megkezdjük az orvoslást és olyan ügyességgel végezzük, hogy az orvosság akár por alakban, akár vízzel hígítva, minden részét érintse a levélnek és pedig több napon át. Franciaországban leginkább ezt a szert használják: 10 százalék rézgálicz, 72 százalék kőszénpor, 3 százalék mész, mindez finoman porrá törve és 15 százalék átszítált utozaporral keverve. Ezt azután egy erre készített fuvó által, az öntöző kanna rózsájához hasonló készülékben keresztül fújtatjuk a szőlőtöke leveleire, úgy hogy alul-felül mindenütt belepje a leveleket. A kinek ily eszköze nincsen, az a méhészek által használt füstölő fuvóval is meglehetősen célt ér, a fuvó cső végére egy kisebb öntöző kannarózsát alkalmazzon és miután a port abba az üregbe önti, a melyben a füstölő szén szokott lenni, szükséges ezen üreg ajtajára papírt tenni, hogy jobban el legyen zárva és a házagon át el ne szóródjék a por.

Shokták a fent leirt szereket vízzel hígítva is alkalmazni és ez esetben egy kis kézi fecskendőt használnak, előbb azonban a szereket jól összetörik és addig hagyják többszöri keverés mellett a vízben ázni, míg tökéletesen fel nem oldódnak. Ha a szereket hígítva akarják használni, akkor az utozapor elmarad és helyette 1—2 százalék átszítált hamut vesznek.

Mindezeknél legbiztosabb irtószér az ugynevezett bordeauxi habarék. Ez következőképen készül: először 2 klgr. rézgáliczt feloldunk 5 liter meleg vízben, az oldatot 100 liter vízbe öntjük, a melyhez még folytonos kavarással mellett 1 kilogramm oltatlan mészből készült mésztejet adunk. Ezen oldattal kell a beteg szőlő leveleit esetleg a vesszőket is többször egyenlően befecskendezni. A mi legcélszerűbben történik a célra készített permetező géppel, mely egy putonforma készülékből áll.

A földolog itt figyelemmel kísérni a szőlőket, a betegség feltűnése esetén azonnal hozzá fogni a gomba irtásához és azt következetesen folytatni, a míg jele mutatkozik. De örködni kell tovább is, mert, mint fentebb mondtuk, egy ideig szűnetelni látszik a baj, később azonban újra felléphet.

I R O D A L O M.

* **Sokrates.** A görög philosophiát ő fektette erkölcsi alapra. Komoly, rideg ember volt, ki az életben mindig csak a fogvatkozásokat látta, s magas elveinek elfajulását. Athén utcáin szóba állott mindenivel, s mindig tanított. Kérdőszó-fődőtt valmiről, s rávezette az embereket, hogy rendesen nem is sejtik annak a lényegét, a miről könnyedén, meggondolás nélkül beszélnek. Beszélgetése második felében aztán rávezette az illetőt a szóban forgó dolog lényegére. Az ő tanítványa volt Plato. „Ugy állnak ők egymás mellett — írja Ranke — mint később Krisztus és keresztelő Szent János.” Sokrates rideg, magába zárkózott, szinte askezikus élete sokban emlékeztet egy keresztény remetére. Valóban van benne valami az askezis, s a földöntúli elmélyedés szelleméből. Följegyezték róla, hogy egyszer egész éven át egy helyben állva, mozdulatlanul gondolkodott. Az erkölcs kegyetlen bírása ő, elhanyagolt külsejű, torzonborz ember, mint Keresztelő János Tizian vásznán. Mellette Platon elmélkedik, szabadon, komolyan, nem a kétségbeesés, hanem a remény génusa lebeg körülte. Gondolatjait inlel vezetői. Ajkán a szeretet tana. N m az athéniakhoz beszél, hanem a világhoz. Minden szavát, minden tétét a szeretet vezetői. művészi felfogását is. „Szeretet az, a mivel a szépet felfogjuk.” Sokrates nem a szeretet, hanem a bíráló embere. Ezért kellett meghalnia is, mert az athéni demokráta alkotmányra csipős megjegyzéseket tett. Meghalt 399-ben Kr. e. Huszo egy századdal azon esztendő előtt, melyet mi most írunk, s mely százados évtordulója a bölcs halálának, kinek tanait a világ 2000 esztendő után sem felejtte el. Életét és halálát híven leírja a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 33. füzeté. A 12 kötetre tervezett nagy munkát Marczali Henrik egyet. tanár szerkeszti, s a legkiválóbb magyar szakemberek írják. A II. kötet, mely a görögök történetéről szól, Gyomlay Gyula nevét viseli homlokán. Egy kötet ára 8 frt. Egy füzeté 0 kr. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek, Budapest, VIII. Üllői-út 18.) és bármely hazai könyvkereskedésben.

Ujdonságok

Gyulafehérvár, 1899. július 27.

— **Püspökünk az elhunyt váci püspök temetésén.** Mint lapunk zártakor értesültünk, a hercegprímás *Majoros G. Károly* erdélyi püspököt jelölte ki a most elhunyt Schuster Konstantin váci püspök temetési szertartásainak teljesítésére.

— **Bíróági kinevezések.** A gyulafehérvári kir. törvényszéknek ismét két érdemes bíróját tüntette ki a királyi kegy. Ugyanis Gerász János kir. törvényszéki bírónak az ítélő táblai birói címet és jelleget adományozta, és Bartha Győző kir. törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba léptette elő. Derék bírónk fogadják a jól megérdemelt kitüntetés alkalmával szíves üdvözlőnk.

— **Esküvők.** Kedden t. hó 25-én két polgári osztálybeli esküvő volt egyszerre városunkban. E napon vezette oltárhoz *Emmer Ödön* szabó iparos *Trencsiner Saroltát*, Trencsiner Izidor helybeli polgár szeretetreméltó leányát. Utánuk *Roth Ödön* hátszegi kereskedő és *Frankovits József* keltek egybe. Kisére áldás és szerencse frigyöket.

— **Altman Leó**, városunk szülötte, ki jelenleg Franciaország egyik legelőkelőbb műhelyén — Royales-Bains-ban — mint soló hegedűs koncertezik, e napokban az athéni zenede tanárának és az ottani opera. kar első solistájának választott meg, mely állását már a jövő tanév kezdetén el is foglalja. Mi, kik a művésznk haladását mindig örömmel konstatáltuk, ez alkal-

lommal is szívből gratulálunk és kívánjuk, hogy a külföldön szerzett babéraihoz nemsokára hazája is csatoljon egyet-egyet.

Perotti Gyula hangversenye.

Ritka műélvezetben részesült Gyulafehérvárnak az a csekélyke közönsége, mely szombaton a Hungária dísztermében megjelent, hogy meghallgassa Perotti Gyula és Bartók Margit, a m. kir. operaház országos hírv elsörendű művészeinek hangversenyét. A hangverseny Reinhold: Impromptu nyitányával kezdődött, melyet Fodor Ernő zongoraművész, ki a két híres hangversenyzőt magyarországi körútjában kíséri, játszott igazi művészi precizitással. A nyitány után mély csend és feszült figyelem között lépett emelvénnyre Bartók Matild énekes művésznő, egy elragadó bájos nő, királynői méltóságteljes alak, mindenkit elragadó kedves mosolyával, hogy megkezdje a műsorban jelzett gróf Zichy nagyáriáját a „Roland mester” operából. Zugó tapsvihár, lelkes és általános éljenzésben tört ki a művésznő láttára az addig magas fokú érdeklődéssel várakozó közönség. A tapsvihár és zugó éljenek után megesendült egy nálunk soha nem hallott gyönyörű hang, telve érzéssel, szíveket dobogtató hatással. Különösen elragadta a közönséget a művésznő, midőn édes anyanyelvünkön fogott dalba és énekelte a közönség óhajára Káldy Gyula ropogós magyar nótáját: a *hm. hm. hm-t*. Itt tört ki a valódi lelkesedés, mely csak percek múlva szűnt meg, midőn a bájos művésznő édes mosolygással és kecses meghajlással mint egy tündöklő meteor lelépett az emelvénnyről. Nemi szűnet után Perotti Gyula lépett az emelvénnyre. Ő is a „Roland mester” operából énekelte nagy áriát. Éneke a megtestesült művészet volt. Kivül esik feladatunkon a Perotti úr énekművészetét bővebben méltatni, azonban babéraihoz mi is hozzá akarunk járulni egy szerény levélkével, mikor azt mondjuk, hogy büszkék lehetünk, hogy édes magyar hazánk első műintézetének sikerült a nagy művészt rendes tagjának megnyerni. Éneke kezdetén azt hittük, hogy nem a hős tenoristát, hanem egy művész baritonistát hallunk, azonban előadása folytatásában a legmagasabb régiókban énekelte, tisztán, csengőn, úgy annyira, hogy a termen kívül nagy sokaságban hallgatódzó közönség épp úgy élvezhette művészi énekét, mint akár csak a teremben levő közönség. A közönség tüntetőleg tapsolt, éljenzett, hogy a nagy művészt legalább elismerésének illetően megnyilatkozásával jutalmazza meg Sajnálhatja is bárki, hogy ezen ritka és kiváló

Az úton azonban, vadgalamb bugására, pacsirta dalára, fűrt madár szavára, feleszmélt.

Ő nem akar mennyasszony lenni! Őt ne vigyék esküvőre! Ő neki nem kell férj! Minek is tettek kosszorút a fejére! Le vele!

Fogta és belehajította az árokba. A koesi pedig tovább robogott. Marióra felugrott, ki akarta magát vetni belőle. Nagy fáradsággal tudták csak valamennyire lecsitítani, úgy hogy az esküvő rendjén mehetett végbe. Ámbár a pap erősen csóválta fejét a kosszorútan mennyasszony fölött.

Igy lett a gyerekből asszony.

Minek elbeszélni hét év, hét bosszú, hosszú esztendő keserveit. Az alatt a gazdag Codrianuból szegény Codrianu lett. Mikor észrevette, hogy mit tett, mikor a kis lányt ily módon kapesolta magához, mikor látta, hogy Marióra semmihez sem ért, a mihez egy gazdasszonynak értenie kell, nem tud főzni, nem tud mosni, nem tudja gondját viselni a marhának, sertésnek, baromfinak, nem tud semmit; akkor erősen megbánta cselekedetét. Es bujában nekiadta magát az ivásnak.

Koreszmában ült mindennap. Otthon pedig minden családra meg hajsza ment. Kezdődött a dolog azzal, hogy egy tehenet kellett eladni. Azt követték a többiek. Aztán egy hold föld ment a másik után. Majd a lovakra került a sor. Később sertések, szárnyasok bútorok árából rendelte Codrianu a bort meg a pálinkát. Kipusztult minden a házból, egymás után lábra kelt minden.

A férj dühösen szokott hazajönni a koesimából.

S ilyenkor Marióra bánta meg a dolgot. Ha a vaesora elbűlt, verést kapott, ha a gyerekek sirtak, verést kapott; ha — ki tudná azt mind felsorolni, mi mindenért kapott ütöget. A szegény asszony pedig tűrte, szenvedte a bántalmazást, elviselte a három gyermeke kedvéért. Mert most már anya volt. A házasság harmadik évében született az első gyermek, a legkisebbik pedig most másfél éves.

Történt azonban olyasmi, a mi elszakította az asszony türelmének elég erős fonálát.

Egy nagynénje halt meg Mariórának és ráhagyott valami nyolczvan forintot. Mihelyt az asszony kézhez kapta a pénzt, elvitte a paphoz, hogy tegye el az; szükség lesz rá télire. Azonban alig vette a férj neszét a dolognak, követelte a pénzt. Az asszony nem adta és Codrianu elővette a botot, hogy szokás szerint elverje Mariorát. Ekkor az asszony elkiáltotta magát:

— A mig van bennem lélek, nem fogod tőlem megkapni azt a nyolczvan forintot.

Codrianu lihegett a dühfől és brutalisan rávágott még egyet a szegény nőre. Aztán fogta az asszony övét, azt az erős, széles szalagot, mit azon a vidéken nyolczszor-tízszor a derék köré esavarva hordanak, és burkot vetett vele Marióra nyakára.

— Legyen a te szavad szerint, ordította.

Szerencsére azonban az asszony megpillantott az asztalon egy konyhakést. Felkapta és elvágta vele a fojtogató kötelet, aztán szaladt ki a házból, rohant, a mennyire csak bírta, a merre vitték lábait.

Codrianu nem követte. A mikor Marióra elvágta

az övszalagot, a férfi, ki teljes erővel húzta annak végeit, hogy a gerendára akassza fel az asszonyt, földre zuhant. Ott is maradt, a bevett pálinka nem engedte felkelni.

Ejnek idején lopózott vissza Marióra, kivette a gyerekeket ágyaikból és elvitte apjához, az öreg Tomához. Sirva panaszkolta el, mi történt vele, aztán búcsút vett és elment. Fél az apjánál maradni, bálha Codrianu oda is eljön őt megölni. Elhagyta a falut, átkelt a Maroson és beállott szolgálonak.

Ezt beszélte el nekem Marióra tegnap este.

3.) A v a l ó s á g.

Ma reggel pedig megjött a férje. Az asszony nyomát követte, a kompezető és néhány parasztember utasítását követve, eltalált hozzáuk és hita a feleségét.

Hát én hazaengedjem hozzád, hogy megöld a szegény asszonyt?

Az ember nagy szemeket meresztett rám.

— En megöljem? Ki mondta, hogy meg akarom ölni.

— Hát nem te vagy az, ki őt tegnapelőtt az övszalaggal fojtogatta? Hát nem te vagy az — és néhány kérdésben eléje adtam a tegnapi ballott történetet.

— Vagy úgy?! Tört ki végre az ember dühös kacagással. No megállj te asszony! Tudja meg, uram, hogy Marióra alaposan becsapta őnt. A mit önnnek mesél, az az én hugomnak története. Ő azért szokott meg tőlem, mert a Mireu Petru idejött a faluba az aratókkal. Megtudtam, hogy a szeretője. Annak jött ő utána!

Majoros Emil.

alkalmat nem ragadta meg, melyhez hasonló egy-hamar városunkban alig fogja előadni magát. Perotti énekszámát után Fodor Ernő zongora művész ragyogtatta fényes tehetségét, ki minden énekszámot kísért. Valóban jól esett hallanunk egy tökéletes zongoraművészt. Technikája mesteri, futamai merészek, biztosak és tiszták. S ha korát tekintjük, szép jövőt jósolhatunk neki. — Negyedik számnak következett Wagner kettőse Logengrin operából. Ebben a művészek összjátékát volt alkalmunk hallani, melynél Perotti a legmagasabb, a legtisztább és legcsengőbb első tenort, míg a művésznő Bartóky M. mély altot énekelt. A hatást, melyet a duett keltett, főleg a megemliteni. Olyan volt az, mint a menydörgés, mely csak nagy későre morajlik le. Minden további szám a művészek nagy nevéhez méltóan sikerült. A magyar dalok azonban, melyeket Bartóky M. adott elő, mégis a legnagyobb hatást keltették s a nagy művésznő ezekben tündöklött a legfényesebben. Elismerés és hála illeti a nagy-bíró művészeket, midőn szünidejüket arra használják fel, hogy azoknak is alkalmat nyújtanak a művészet élvezésében, kik azt más körülmények közt nem élvezhetnék. A művészeket nemes feladatuktól ne riassa vissza az a csekélynek látszó érdeklődés, melyet városunkban tapasztaltak, melynek nem annyira városunk közönsége, hanem a nyári szezon az oka, mert intelligens közönségünk ilyenkor távol van. A szép és nemes művészetet szolgáló művészeket az ég áldása kísérje körútjukon.

H. I.

— **Drágább lesz a cukor.** Augusztus 1-én a cukor után járó fogyasztási adó 13 kr-ról 19 kr-ra emelkedik. Mivel pedig az adókat mindenütt és mindenkor a fogyasztókra hárítják a terdelők, a háziasszonyokra az a „kellemes” meglepetés vár, hogy augusztus elsejétől a cukor kilója 6—8 krajzárral drágább lesz. A gondos háziasszonyoknak — persze csak azoknak, kik a megfelelő apró pénzzel rendelkeznek — az juthatna eszükbe, hogy nagyobb mennyiségű cukrot szereznek be. Ám ez igen veszedelmes vállalkozás volna, mivel utólagos megadóztatásról is szól a törvény. Augusztus 1-én a háztartásban legfeljebb 10-kiló, az üzletekben legfeljebb 20 kiló cukor lehet, több nem; nem érdeme tehát, hogy valaki cukorba fektesse tőkéjét. Azért sem érdemes, mert ebbe a cukor mennyiségbe azt a cukrot is beszámítják, mely befűtöttekben és likőrökben rejlik és ép most kezdődik a nagy „befűzési idő.” A háziasszonyoknak engedelmessékedniük kell; a cukor megdrágulása elkerülhetetlen. Egy vigasztal mégis lehet: Még pedig az, hogy a petrolium csak egy hónappal később, szeptember 1-én lesz drágább.

— **Anna-napi országos vásárunkat** nagyon megrontotta a több mint két órásszat tartó nagy esőzés. Még az volt a szerencse, hogy az eső a kora reggeli órákban esett, különben minden cikk tönkre ment volna. Így azonban a hozatal nagy része még ládáknak vagy göngyöletekben volt, s csakis a hirtelenben le nem takarható árúk áztak meg. Az idő úgy 8 órakor kitisztult, mire megindult a vásár és elég élénk forgalom mellett tartott egész estefelég.

— **Leányinternátus Kolozsvárott.** Az erdélyi ref. egyházkerület ez év szeptemberére leányinternátust rendez be, a melyben vidéki szülők a kolozsvári különböző iskolákban tanuló leányaikat évi 220 frt díjért teljes ellátásra elhelyezhetik. Református lelkészek, tanárok, tanítók 180 frt kedvezményes díjat fizetnek. Az épület teljesen modern berendezéssel; szeretetház czéljaira készült és ennémi működését is meg fogja már az idén, bár még csak szerényebb keretekben, kezdeni. Jelentkezni és tudakozódni Pokoly József theológiai tanárnál lehet. A kolozsvári viszonyok között ez az internátus valódi jótétemény a vidéki szülőkre és nagyban elősegíti az ottani leányiskolák fejlődését is.

— **Óbor készítése órák alatt.** Minden élő és élettelen anyag megőregedését a lassu égés, a levegő oxigénjének a folytonos hatása okozza. Mivel azonban az oxigén hatása a mai nagyiparban sokszor nem elég gyors, gondoskodni kellett arról, hogy az oxigént úgy lehessen átalakítani, hogy néhány óra alatt szemmel látható öregedést idézzen elő. Az oxigént átalakítják e célból ozonná. Az ozon oly heves anyag, hogy belélegzeni csak másodpercenként lehet s akkor is már égéseket érez az emberi tüdő. Az ozonos légkörben elhelyezett száraz fa pár nap alatt úgy átalakul, miúta 30

esztendeig porladt volna már és a legnehezebben omló anyagok is tönkre mennek, elégnek benne. Két nemzet használja föl az ozon öregítő erejét különösen. (Az utóbbi időben már nálunk is nagymennyiségű ozon fog el ipari czélokra.) Az egyik Anglia, a másik Olaszország. Angliában az új borokat azonnal alakítják át óborra és így használják föl a whisky készítésére. Olaszországban pedig a száraz fát öregítik vele. Ugyanis a hegedűész hangszergyártásban a frissen vágott fa nem használható.

— **Kolozsvár amerikai vendége.** Érdekes vendége van Kolozsvárnak. Van Ness Tamás a neve az Amerikából érkezett vendégnek, aki az unitáriusok zsinatára jött át az ó-világba. Van Ness 39 éves, kellemes modoru ember, Bostonból érkezett, ahol az unitárius egyházközségnek lelkésze. Londonon, Brüsszelen és Budapesten át tette meg útját. Budapestről mister Chester Ferenc bostoni konzullal utazott le Kolozsvárra. Ferenc József unitárius püspök és Kovács János tanár fogadták az érkezőket a pályaudvaron. Ferenc József püspök a bostoni pap tiszteletére ebédet adott, melyen ott voltak az unitárius egyház notabilitásai. Van Ness Tamás az ősszel tér baba a bostoni unitárius egyház fennállásának 250 éves jubileumára.

— **Műkincsek a kolozsvári ref. templomban.** Kolozsvárról írják, hogy a templom belsejének tatarozása közben a templom kövezete beszakadt s a beomlott üreg egy sirbaltba vezetett, amelyben több koporsót és csontokat találtak. Az egyik koporsó 1644-ből való és gróf Székely Zsuzsanna hamvait rejt. Egy másik koporsóban gróf Rhédei János tábornok hamvai vannak, majd a gróf Rhédei József koporsója is előkerült. Az egyik koporsó egy menyasszony utolsó nyughelye volt, csontváza még ép állapotban van a rózsaszín derék, rázsaszoknya, a menyasszonyi koszorú s az arannyal himzett fehér selyemharisnyák. A gróf Székely-család egyes tagjairól ezüst táblákra véssett magyar versek szólnak. Egy tölgyfa-koporsó 31 ezüst betű van, benne rózsalevelekkel töltött selyempárna. Rhédei tábornok pompás diszruhájának is több értékes darabja épségben maradt. Az 1645-ben 22 éves korában elhunyt gróf Bánffy verses sírfeliratának csak az első versszaka maradt meg, mely így szól:

Itt nyugszik teteme gróf Bánffy Katának,
Gróf Székely Lászlónak kegyes, hiv párjának,
Ki megadta lelkét bátran Jézusának
Csanádon, házában, gróf Dénes Bátyjának.

— **Csókvasár.** Az Egyesült-Államok Cincinnati városában nemrég jótékonyági vásárt rendeztek a hölgyek. Az eladónők szépsége és igyekezete ellenére is azonban csak igen lassan szaporodtak a bevételek. Nem is lett volna nagy eredménye a vásárnak, ha egyik hölgynek elmés ötlete nem támad.

— Áruljunk csókokat, — ajánlotta a hölgy.

— Helyes. Igen! — zugta egyhangulag a nők kara.

Azonnal megcsinálták a csókok tarifáját: fiatal lányok — 1 dollár; férjes asszonyok — 1½ dollár; özvegy asszonyok — 2½ dollár. A férfiaknak — tekintve az olcsó árakat — bekötött szemekkel kellett választaniuk a hölgyek között. A bevételek az új áru-

nak forgalomba hozatala után rohamosan emelkedtek. Egy férfi a vaktában kiválasztott hölgyének ajkaitól annyira el volt ragadtatva, hogy háromszor vásárolt tőle csókot. A harmadik csóknál félretolta szeméről a kendőt és nagy meglepetéssel vette észre, hogy az, kinek csókjaiért már négy és fél dollárt fizetett — a saját felesége volt. A férj lármázni kezdett, visszakövetelte dollárjait, és nem is békült ki addig, a míg felesége nem vigasztalta egy negyedik ingyen csókkal. A csókvásár azután vigan folyt tovább és a jótékony-sági bazárt harmadnap hallatlan nagy nyereséggel zárták be.

— **Biztosítás szerencsétlen házasság ellen.** Szerencsétlen házasság ellen való biztosításra alakult szövetkezet. Ez a czíme annak a szövetkezetnek, a mely a mult bétén alakult meg Peoriában, az amerikai Egyesült-Államokban. A szövetkezet tagjai havonként tagsági díjat kötelesek fizetni az egyesület kasszájába, de ha véletlenül rossz házasságot kötnek, a szövetkezet nagyobb összeg pénzzel vigasztalja meg a szerencsétlen férjeket.

Nyílttér. *)

„Henneberg-selyem“

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltetnek, fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabíró és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai cs. és kir. ud. vari szállító **Zürichben.**
Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

Nyilatkozat.

E lap f. évi 29. számában „Brutalis gazdasízt” czim alatt megjelent cikket, minthogy annak közlője rossz forrásból vette az esetet, teljesen valótlanoknak nyilvánítom ki. Lehet azonban, hogy az illető cikkiró ur kedvteléből tette meg profisztikus rágalmozását és azért elég vakmerő volt a mégis gyáva ember.

Kelt Gáldtón, 1899. Julius hó 26-án.

Goldstein Vilmos.

Szám 316—1899 bir. végr.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíróság 8063/897 polg. számú végzése által gyfehérvári Bányai Károly végrehajtó javára kútfalvi Biska Josif és társai ellen 184 frt 61 kr. tőke, ennek 1896 év Aprilis hó 20-ik napjától számított 8% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság VIII/4—898 lefoglalt és 387 frtra becsült még pedig 58 frt hátralék tőke, hátralék kamatok, költségek és még felmerülhetők költségeknek behajtása végett Biska Josif és társainál lefoglalt 2 ökör tulok, 4 paripaló, 2 lószekér, 2 hordó, 2 meddő tehén és 5 szekér szénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladának.

Mely árverésnek a V. 389/1—1899 sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszínén Kútfalván a községháza előtt leendő eszközzésére **1899-ik év augusztus hó 14-ik napján** délelőtt 11 órája újból batáridóul kitétetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhivának mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárból a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

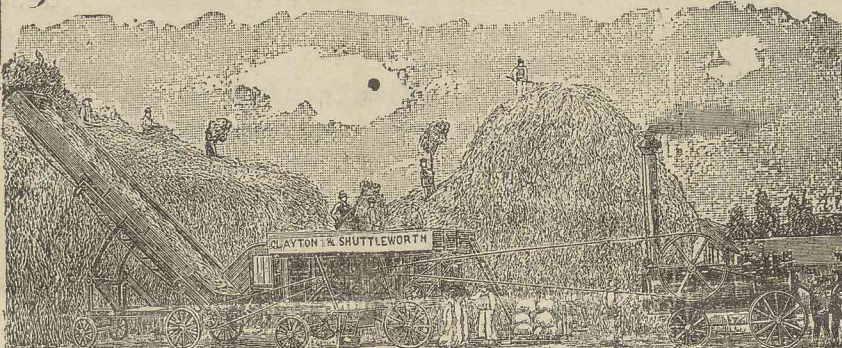
A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól száma tatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Gyula-Fehérvárt, 1899-ik évi július hó 22-ik napján.

Csi a L á z á r kir. bir. végrehajtó.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút. 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukoriceza-morzsolók, daráló, 6rlő-malmok, egyetemes aczél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívátra ingyen és bérmentve küldetnek.

Ha őszűt a haja

* úgy használja *

Hair

Regeneratort,

mely nem hajfestő, de a hajzat eredeti színét visszaadó kitűnő hatású szer.

Üvegje 1 frt.

Egyedül:

ZOLTÁN BÉLA

udv. szállító gyógyszerárban.

BUDAPEST,

V., Nagykorona-utca 23.

Gazdák figyelmébe ajánljuk az általánosan Műtrágyáinkat

s egyidejűleg köztudomásra hozzuk, hogy erdélyrészi képviselőnknek Knopf Jakab urtól ennek veje Marton Ignác urhoz Gyulafehérvárt tettük át, a hová a megrendelések intézését kérjük.

Árajánlatok és esetleges felvilágosítások ugyanott készséggel szolgáltatnak.

Zalathnai Kénkovand Ipar részvénytársaság.

Központi iroda Budapest IV. Bécsi-utca 5.

Sz. 776--899 tkvi.

Arverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbíró, mint ilkvi hatóság részéről közzhírre tétetik, hogy Dagár Niculaj engedményesse Broskovitza Franciska és Láza Poscutia sz. Radu végrehajtónak Beindej Juon a Évi végrehajtást szenvedő elleni 7 frt 30 kr tőke 23 frt 57 kr költség és jár. behajtása végett az abrudbányai kir. járásbíró, területéhez tartozó és tartozékai Kerpenyes községi 414 és 693 sz. tjkben foglalt A + 1-2 rend 3485/1 3485/2 hrszámu ingatlanok Kerpenyes községi házában megartandó nyilvános árverésen 1899. évi szeptember hó 28-án d. e. 10 órakor a kikiáltási ár 10%-ának kész vagy a 42. §-ban felvett, árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 IM. sz. a. kibocsátott rendelet értelmében óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett a kikiáltási áron alól is ellog adatni.

Abrudbányai kir. telekkönyvi hatóság,

Abrudbányán, 1899. június hó 5-én.

Weress kir. aljbíró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvény, csúznál, tagszaggyatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Raktár minden gyógyszerárban.

A SZÉPSÉG

emelésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb, teljesen ártalmatlan vegytiszta és zsírmentes készítmény a

Margit-Crème.

Hatása meglepő.

Pár nap alatt szüntet szeplőt, májfoltot, pörsest, pattanást, bőrtörést (mitesszer) és minden más bőrbaj. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde, bájos arcszínt kölcsönöz.

Dr. Mosengeil és Metzger hírneves tanárok az arcon levő ráncokat masage által tüntetik el. Erre kiválóan alkalmas a Margit-Crème. Ha az arcot naponta Margit-Crémrel masszírozzuk nemcsak a szeplők, májfoltok és egyéb arczisztatlanságok tűnnek el, hanem a ráncok, himlőhelyek és egyéb rendellenességek, melyeket öregség, gondok, betegség stb. okoztak.

Övszer a nap és szél befolyása ellen. Nappal is használható. Nagy tégely 1 frt, kisi 50 kr.

Margit hölgypor 60, Margit szappan 35, Margit fogpep (Zahn pasta) 50 kr.

Rosetter hajregenerátor az ősz hajnak eredeti színét adja vissza 1 frt. Hajszőkítő bármely haját arany színűre fest 50 kr. és 1 frt.

Tanochinin pomade legjobb hajapoló és növesztő 35 és 50 kr.

Világosvári Bohus hajszepedő dőlczeg szép hajszínevel 25 és 35 kr.

FÖLDESKELEMEN

Arad, Deák Ferenc-utca 12.

Bel- és külső gyógyászati és higiénikus különlegességek, kötszerek, toltó cikkek raktára. Telefon 111. sz.

Főraktár GÖTH GYULA

Gyulafehérvárt.

3 frton felüli rendelmények bérmentve küldetnek.

HIRDETÉS.

A „Szászvárosi takarékpénztár részvénytársaság” vagyoni helyzetét az 1898. évi „Mérleg számlájának” következő kivonata mutatja:

VAGYON

TEHER.

1	Pénztár számlán	13036	1	Részvénytőke számlán	60000
2	Váltó	669778	2	Tartalékalap	44018
3	Jelzálog kölcsön	141804	3	Betétek	562114
4	Folyó	17670	4	Hitelezők	16375
5	Adósok	9611	5	Nyereség	22010
		851899			851899

Ez a pénztár már 27 év óta áll fenn s üzletköre a következőkre terjed ki:

1) **Elfogad betéteket** 5%-ra, sőt egyletek, iskolák, községek alapítványait, állandó jellegű tőkéit; továbbá árvák pénzeit, valamint magánosok betéteit, ha azok hosszabb időre hagyatnak az intézetnél, 5½%-ra is. A tőke kamat adót minden esetben az intézet fizeti. Felmondások pedig rendszerint azonnal kifizetnek.

2) **Kölcsönt ad:** a) 180 napnál (félév) nem hosszabb lejáratu és két megbízható kezestől is aláírt váltóra; b) állami kötvényekre és egyéb értékpapírokra az árfolyam, illetőleg a névérték 80%-ig és c) ingatlanokra óvadéklevele alapján a becsérték fele összegéig legfennebb 20 évi részletben leendő visszafizetés föltétele mellett. Kamatláb rendszeren 6% és 2% illeték (együtt 8%), e kívül semmiféle pótdíj sem számíttatik.

3) **Visszeszámítol** 180 napnál nem hosszabb lejáratu váltókat, a melyeket gazdák, iparosok, kereskedők és vállalkozók ügyfeleiktől, adósaiktól árúért kaptak, de a kifizetésig is értékesíteni akarnak. Ez elfogadványokat lejáratkor benyújtóik kötelesek rendezni.

Hivatalos órák a hétnek minden köznap délelőttjén tartatnak. Postán érkező tudósításokra azonnal kimerítően válaszol.

Szászváros, 1899. június hó 5-én.

Az igazgatóság.

A MAGYAR KIRALYI

Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound” locomobiljait, teljesen vasból készült szalmakaszalógépeit, gőzkukoriczamorosolóit, Stibor-féle körfürészeit „Millenium” kassáló- és arató gépeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgépeit, boronait és egyéb gazdasági gépeit.

Árjegyek ingyen és bérmentve.

Nyom. Papp Györgynél Gyulafehérvárt.